

Sygn. Akt XVII AmE 284/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSR (del.) Jolanta Stasińska**

Protokolant: protokolant sądowy **Aleksandra Marczak**

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2018 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania M. W. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 13 czerwca 2018 roku, Nr (...)

1. oddała odwołanie,

2. zasądza od M. W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR (del.) Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 284/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 13 czerwca 2018 r., znak: (...), na podstawie art. 56 ust. 2 w zw. z art. 56 ust 1 pkt 12 oraz art. 30 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2018 r., poz. 755, 650, 685, 771 i 1000) oraz art. 104 ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, którego stroną był Pan M. W. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą P.P.H.U. (...) z siedzibą w miejscowości L., w sprawie wymierzenia kary pieniężnej orzekł, że:

1. przedsiębiorca nie dochował obowiązku określonego w punkcie 2.2.1. koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z 31 sierpnia 2010 r., nr (...), poprzez eksploatawanie w okresie od 1 stycznia 2014 r. do dnia 13 lutego 2018 r. na stacjach paliw w miejscowościach S. oraz G. zbiorników paliw ciekłych, które nie zostały poddane stosownej modernizacji - nie zostały wyposażone w urządzenia do ciągłego pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych,

2. za działanie określone w pkt 1 wymierzył karę pieniężną w kwocie 10.000,00 zł,

3. przedsiębiorca nie dochował obowiązku określonego w punkcie 2.4.1. koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z 31 sierpnia 2010 r., nr (...), poprzez nie zawiadomienie

Prezesa URE o istotnych zmianach dotyczących wykonywanej działalności objętej koncesją nie później niż 14 dni od dnia ich powstania poprzez nie zgłoszenie zmiany siedziby Przedsiębiorcy z miejscowości T. na miejscowość L.,

4. za działanie określone w pkt 3 wymierzył karę pieniężną w kwocie 15.000,00 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył M. W., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą P.P.H.U. (...) z siedzibą w miejscowości L. zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości,

W przypadku nieuwzględnienia pkt 1 z najdalej idącej ostrożności procesowej wnoszę o:

2. zmianę pkt 2 zaskarżonej decyzji poprzez obniżenie odwołującemu kary pieniężnej wymierzonej za działanie określone w pkt 1 zaskarżonej decyzji do kwoty 2.000,00 złotych,

3. zmianę pkt 4 zaskarżonej decyzji poprzez obniżenie odwołującemu kary pieniężnej wymierzonej za działanie określone w pkt 3 zaskarżonej decyzji do kwoty 2.000,00 złotych,

4. zasądzenie od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz odwołującego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 złotych.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku - Prawo Energetyczne (zwanej dalej ; „pe”), polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i nałożeniu na odwołującego kary pieniężnej za naruszenie obowiązków wynikających z posiadanej przez niego koncesji, udzielonej decyzją Prezesa URE z dnia 31 sierpnia 2010 roku (zwanej dalej: „Koncesją”), a polegających na zaniechaniu wyposażenia zbiorników paliw ciekłych w urządzenia do ciągłego pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych, podczas gdy obowiązek modernizacji wspomnianych urządzeń nie wynikał z Koncesji, lecz Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 roku w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (zwane dalej: „Rozporządzeniem”),

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 56 ust. 6 pe poprzez wymierzenie kary pieniężnej w wysokości, która nie uwzględnia stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia oraz dotychczasowego zachowanie odwołującego i jego możliwości finansowych,

3. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na uznaniu, że stopień społecznej szkodliwości czynu był znaczny, a w konsekwencji, brak było podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a pe.

Odwołujący wskazał w uzasadnieniu odwołania m.in., że nie można traktować jako wynikającego z koncesji - obowiązku, którego bezpośrednim źródłem jest przepis obowiązującego prawa, określający dany obowiązek w sposób umożliwiający jego bezpośrednią realizację bez potrzeby dodatkowej konkretyzacji. Obowiązek taki nie wypływa bowiem z samej koncesji, lecz z przepisu ustawy lub aktu wykonawczego, odnoszącego się do działalności koncesjonowanej. Odwołujący był przekonany, że urządzenia, z których korzysta są zgodne zobowiązującymi przepisami prawa. Tym bardziej, że urządzenia te w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 13 lutego 2018 roku były kontrolowane przez specjalistyczne organy, które nie zarzuciły odwołującemu braków w wyposażeniu zbiorników na paliwo. Również w zakresie stwierdzonego przez Prezesa URE kolejnego naruszenia, odwołujący co prawda nie uczynił zadość obowiązkowi zgłoszenia zmiany siedziby w terminie 14 dni. Jednak jego zaniechanie nie pociągnęło za sobą żadnych negatywnych skutków. W szczególności nie ucierpieli na tym klienci, kontrahenci oraz organy. Zaniechanie w przedmiocie aktualizacji siedziby w żadnym zakresie nie utrudniało organom kontaktu z odwołującym. Poza tym dodał, że zmiana siedziby była okolicznością nagłą. Odwołujący wskazał również, iż zmiana adresu siedziby

firmy nastąpiła ze względu na awarię wodno - kanalizacyjną tj. zalanie pomieszczeń służbowych w miejscowości T.. Z kolei co do wysokości wymierzonej kary pieniężnej, z ostrożności procesowej wskazując na konieczność jej obniżenia odwołujący podniósł, iż organ nie odniósł się do możliwości finansowych odwołującego, (którego roczny dochód wyniósł (...) złotych). Nałożona na odwołującego kara pieniężna stanowi prawie (...) uzyskanych przez niego dochodów, a co za tym idzie jest nadmiernie uciążliwa. Organ nie uwzględnił także sytuacji osobistej pozwanego, który ma na utrzymaniu rodzinę oraz inne stałe zobowiązania. Ponadto budżet odwołującego obciążają wydatki ponoszone na rozwój prowadzonego przedsiębiorstwa. W konsekwencji odwołujący nie jest w stanie uiścić kary w wysokości nałożonej przez Prezesa URE. Organ nie uwzględnił okoliczności, że odwołujący nigdy wcześniej nie naruszył obowiązków wynikających zarówno z Koncesji, jak też innych przepisów prawa.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,
2. zasądzenie od Powoda na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorcy – M. W., prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą P.P.H.U. (...) z siedzibą w miejscowości L., została udzielona koncesja na obrót paliwami ciekłymi decyzją Prezesa URE z 31 sierpnia 2010 r., nr (...), której termin ważności został ustalony do 31 grudnia 2030 roku. /k. 2-3, k. 4 akt adm./

Zgodnie z zapisem warunku 2.2.1. posiadanej koncesji: „Koncesjonariusz jest obowiązany do utrzymywania stanu technicznego oraz wyposażenia obiektów, instalacji i urządzeń zapewniających wysoką efektywność i najlepszą jakość wykonywanej działalności objętej niniejszą koncesją, z uwzględnieniem racjonalnego poziomu kosztów, przy zachowaniu obowiązujących przepisów określających wymogi techniczne, w tym metrologiczne, jakościowe i ochrony środowiska oraz do przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, w tym w szczególności w zakresie bezpieczeństwa pożarowego oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia." /k. 2 v akt adm./

Zgodnie z punktem 2.4.1 warunków koncesji: „Koncesjonariusz jest obowiązany zawiadomić Prezesa URE o istotnych zmianach dotyczących wykonywanej działalności objętej niniejszą koncesją (w tym w szczególności nazwy, siedziby, numeru w rejestrze przedsiębiorców, numeru identyfikacji podatkowej, rozszerzenia bądź ograniczenia zakresu tej działalności) nie później niż 14 dni od dnia ich powstania." /k. 3 akt adm./

1 stycznia 2014 r. zakończył się okres na dostosowanie stacji paliw do przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1853). Zgodnie z §177 powyższego rozporządzenia stacje paliw płynnych użytkowane albo wybudowane przed dniem wejścia w życie ww. rozporządzenia powinny zostać wyposażone w urządzenia do ciągłego pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych do dnia 31 grudnia 2013 roku.

Przedsiębiorca zmienił siedzibę 12 stycznia 2015 r., jednak dopiero pismem z 12 stycznia 2017 r. poinformował Prezesa URE o tej zmianie. /k. 5-6, k. 7-8 akt adm./

12 stycznia 2017 r. wpłynął do Zachodniego Oddziału Terenowego Urzędu Regulacji Energetyki z siedzibą w P. wniosek Przedsiębiorcy o zmianę koncesji na obrót paliwami ciekłymi, poprzez dostosowanie posiadanej koncesji na obrót paliwami ciekłymi do wymagań wskazanych w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 1165 ze zm.). W powyższym wniosku Przedsiębiorca wskazał, że jego siedzibą jest miejscowość L., ul. (...). /k. 1 akt adm., okoliczność bezsporna/

Przedsiębiorca na stacji paliw w miejscowości G., ul. (...) oraz na stacji paliw w miejscowości S. ul. (...), prowadził obrót paliwami ciekłymi przy wykorzystaniu infrastruktury technicznej, która nie spełniała wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie. Przedsiębiorca prowadząc działalność na stacji paliw w miejscowości G., ul. (...) oraz na stacji paliw w miejscowości S. ul. (...) nie stosował ciągłego pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych. /okoliczność bezsporna/

Przedsiębiorca zamontował urządzenia do ciągłego pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych na obu stacjach dopiero 14 lutego 2018 roku, co potwierdza oświadczenie firmy montującej. /k. 9, k. 10-11, k. 12-14 akt adm./

W związku z zaistniałą sytuacją Prezes URE pismem z 10 kwietnia 2018 r., nr (...) poinformował Przedsiębiorcę o wszczęciu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz wezwał do złożenia wyjaśniających związanych z niedopełnieniem wyżej wskazanych obowiązków. /k. 19-20 akt adm./

Przedsiębiorca wyjaśnił, że nie zamontował urządzenia i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych, albowiem kilkukrotne kontrole różnych organów w tym również utrzymywały go w przekonaniu, że zbiorniki spełniają wymagania określone obowiązującymi przepisami prawa a prowadzona sprzedaż nie stanowi żadnego problemu. Z kolei brak powiadomienia Prezesa URE o zmianie siedziby wynikał z faktu, że zmiana adresu siedziby firmy nastąpiła ze względu na awarię wodno – kanalizacyjną poprzez zalanie pomieszczeń służbowych w miejscowości (...) (...)-(...) W.. Powód wydał dyspozycję o przekazywanie wszelkiej korespondencji na aktualny adres firmy tj. L., ul. (...) (...)-(...) L. w Urzędzie Poczтовым w W. oraz otrzymywanie korespondencji pocztowych również urzędowych. Jak wskazał, nie widział potrzeby zawiadamiania urzędu o zmianach, gdyż zarówno nazwa firmy jak i sam właściciel a przede wszystkim nip firmy nie uległy zmianie. Jego działanie było nieświadome. /k. 22 akt adm./

Całkowity przychód osiągnięty w 2017 roku wyniósł (...) zł jego przychód uzyskany w 2017 r. z tytułu obrotu paliwami ciekłymi wyniósł (...) zł. Całkowity dochód Przedsiębiorcy wyniósł (...) zł. /k. 15-17v, k. 22 akt adm./

Powyzszy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów, w tym zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd pominął wniosek o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron, albowiem wniosek ten został przez powoda cofnięty.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji.

Powyzsze oznacza, że naruszenie jednego z warunków koncesji jest wystarczającą przesłanką do nałożenia na przedsiębiorcę przez prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary pieniężnej przy czym nie jest wymagane wykazanie zawinionego działania przedsiębiorcy. Wymierzenie na tej podstawie kary pieniężnej ma charakter obligatoryjny. Wskazuje on na odpowiedzialność za nieprzestrzeganie różnego rodzaju obowiązków koncesyjnych. Odpowiedzialność określona w przywołanym przepisie ma charakter obiektywny, ponieważ dla stwierdzenia naruszenia przez koncesjonariusza ciężących na nim obowiązków wystarczające jest ustalenie, że dany podmiot zachował się w sposób sprzeczny z wiążącym go nakazem lub zakazem. Odpowiedzialność ta jest niezależna od możliwości przypisania podmiotowi winy, czy też od stopnia jego winy w danym przypadku. Zarzucalność czynu związana jest bowiem z samym faktem popełnienia czynu o znamionach określonych we wskazanym przepisie prawa.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie jest, że powód naruszył obowiązki wynikające z punktu 2.2.1. koncesji, zgodnie z którym: „Koncesjonariusz jest obowiązany do utrzymywania stanu technicznego oraz wyposażenia obiektów, instalacji i urządzeń zapewniających wysoką efektywność i najlepszą jakość wykonywanej działalności objętej niniejszą koncesją, z uwzględnieniem racjonalnego poziomu kosztów, przy zachowaniu obowiązujących przepisów określających wymogi techniczne, w tym metrologiczne, jakościowe i ochrony środowiska oraz do przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, w tym w szczególności w zakresie bezpieczeństwa pożarowego oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia”.

Dopiero po czterech latach powód zmodernizował dostosowując własną infrastrukturę techniczną, która spełniała wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1853). Niezgodność stanu technicznego wobec obowiązujących przepisów utrzymywał się przez znaczny okres - cztery lata. Stan ten był także niezgodny z treścią samej koncesji, której udzielił powodowi organ regulacyjny.

Wskazać tu należy, iż powód jako prowadzący działalność gospodarczą na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa URE z dnia 31 sierpnia 2010 r., Nr (...) na okres od 5 września 2010 r. do 31 grudnia 2030 r. zobowiązany był do przestrzegania obowiązków wynikających z treści wskazanej wyżej decyzji koncesyjnej. Niesporne było w niniejszym postępowaniu, iż jeden z jej warunków zawarty był pkt 2.2.1.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 20 marca 2018 r. (sygn. akt III SK 14/17, Lex Nr 2522946) Sąd Najwyższy dokonał analizy pojęcia "obowiązku wynikającego z koncesji". Sąd Najwyższy wskazał, że przepis art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne uznaje za czyn podlegający karze pieniężnej zachowanie przedsiębiorstwa energetycznego polegające na nieprzestrzeganiu przez koncesjonariusza obowiązków wynikających z koncesji. Skoro zatem podstawą do nałożenia kary pieniężnej stanowi nieprzestrzeganie tylko takich obowiązków, które wynikają z koncesji, to decyzja o jej udzieleniu musi być autonomicznym źródłem przedmiotowych obowiązków. Nie można natomiast traktować jako wynikającego z koncesji obowiązku, którego bezpośrednim źródłem jest przepis obowiązującego prawa, określający dany obowiązek w sposób umożliwiający jego bezpośrednią realizację bez potrzeby dodatkowej konkretyzacji. Obowiązek taki nie wypływa bowiem z samej koncesji, lecz z przepisu ustawy lub aktu wykonawczego, odnoszącego się do działalności koncesjonowanej. Obowiązkiem wynikającym z koncesji w rozumieniu art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne może być obowiązek zawarty w decyzji o jej udzieleniu, który konkretyzuje wobec indywidualnego koncesjonariusza wykonywanie przez niego działalności koncesjonowanej w sposób bardziej szczegółowy, niż wynika to z obowiązujących w danej dziedzinie uregulowań. Sąd Najwyższy podkreślił jednak, że użyte w art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne sformułowanie "wynikające z koncesji" nie może być rozumiane w ten sposób, że to koncesja jest samoistnym, wyłącznym i autonomicznym źródłem obowiązku prawnego koncesjonariusza. W demokratycznym państwie prawnym prawa i obowiązki osób są określone w drodze ustawy, a zatem to akty normatywne rangi ustawy mogą nakładać na osoby obowiązki prawne. Co więcej, niedopuszczalne jest kształtowanie praw i obowiązków osób w drodze decyzji niemającej właściwej ustawowej podstawy prawnej. Organy administracji publicznej w drodze decyzji administracyjnej jedynie konkretyzują obowiązki wynikające z ustawy, nie są natomiast upoważnione do nakładania na osoby obowiązków prawnych, które nie mają podstawy ustawowej. W rezultacie obowiązkiem wynikającym z koncesji jest obowiązek zawarty w decyzji o jej udzieleniu, która konkretyzuje określony w ustawie obowiązek prawny wobec indywidualnego koncesjonariusza w sposób bardziej szczegółowy, niż wynika to z przepisów prawa (tj. ustaw i wydanych na ich podstawie rozporządzeń).

Mając na względzie powyższe, po stronie powodowej jako koncesjonariusza pozostawało podjęcie odpowiednich starań prowadzących do rezultatu w postaci dokonania modernizacji zbiorników paliw ciekłych na dwóch stacjach paliw poprzez niewyposażenie w urządzenia do ciągłego pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych, wobec zmiany przepisów prawnych. Tym samym przyjąć należało, iż obowiązek dokonania modernizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne

służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1853) wynikał wprost z treści przedmiotowej decyzji koncesyjnej.

Za niezasadny zatem należy uznać zarzut odwołującego, gdy podnosi iż obowiązek, którego naruszenie stwierdzono nie wypływa bowiem z samej koncesji, lecz z przepisu ustawy lub aktu wykonawczego, odnoszącego się do działalności koncesjonowanej. Koncesja bowiem wskazuje w swej treści na takie działanie podmiotu koncesjonowanego, które ma odbywać się „przy zachowaniu obowiązujących przepisów określających wymogi techniczne”. Już w punkcie 2.1.1. udzielonej koncesji przedsiębiorca jest obowiązany do spełniania określonymi przepisami prawa warunków wykonywania działalności gospodarczej oraz do wykonywania działalności objętej niniejszą koncesją na zasadach określonych w ustawie – Prawo energetyczne oraz wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych, do których z pewnością należy zaliczyć przepisy ww. Rozporządzenia. W przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia §177 Rozporządzenia w zakresie wyposażenia zbiorników paliw ciekłych znajdujących się na stacji paliw w miejscowości S. oraz G. w urządzenia do ciągłego pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych.

Zgodnie z §177 ww. Rozporządzenia stacje paliw płynnych użytkowane albo wybudowane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia powinny być wyposażone do dnia 31 grudnia 2013 r. w urządzenia, o których mowa w § 97 ust. 1 pkt 2 i 3.

1 stycznia 2014 r. dobiegł zatem końca okres na dostosowanie stacji paliw do przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1853). Zgodnie zaś z §177 ww. rozporządzenia stacje paliw płynnych użytkowane albo wybudowane przed dniem wejścia w życie ww. rozporządzenia powinny zostać wyposażone w urządzenia do ciągłego pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych do dnia 31 grudnia 2013 roku. Powód zatem był zobowiązany przepisami prawa do właściwego dostosowania własnych stacji paliw. Nie może on jako profesjonalista twierdzić, że prowadzone kontrole nie wskazywały na uchybienia techniczne, zatem uznał ten stan za prawidłowy. Powód nie wskazał w sprawie czego rzeczono kontrole dotyczyły. Ponadto, jak wskazuje się w orzecznictwie sądowym, zakres obowiązku informowania przez organ stron i uczestników postępowania jest interpretowany zwięźdząco, gdy chodzi o tzw. profesjonalistów, czyli, jak w przypadku powódki – przedsiębiorcy prowadzącego na własny rachunek działalność gospodarczą. Tytułem przykładu, w wyroku SN z dnia 9.06.1999 r., III RN 12/99, OSNAPiUS 2000/10, poz. 375, przyjęto, że: „Obowiązek należytego oraz wyczerpującego informowania stron przez organ administracyjny o okolicznościach faktycznych i prawnych, mogących wpływać na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania (art. 9 k.p.a.), nie zwalnia przedsiębiorcy prowadzącego profesjonalną działalność gospodarczą (art. 1 i 2 ustawy z 23.12.1988 r. o działalności gospodarczej, Dz.U. Nr 41, poz. 324 ze zm.) z obowiązku znajomości przepisów prawnych i dołożenia należytej staranności w zakresie jej prowadzenia”. Przechodząc zatem na realia niniejszej sprawy powód powinien był dołożyć należytej staranności w zakresie powzięcia wiedzy o przepisach dotyczących dostosowania infrastruktury do wymogów technicznych.

Powód dopiero w dniu 14 lutego 2018 r. zamontował na tych stacjach urządzenia do ciągłego monitorowania stanów magazynowanego paliwa, co wynika z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, tj. z oświadczenia firmy montującej. Jak słusznie podniósł pozwany, cytowane wyżej rozporządzenie weszło w życie już w 2006 roku i dało przedsiębiorcom czas na dostosowanie do jego zapisów do 1 stycznia 2014 roku. Powód dostosował natomiast infrastrukturę techniczną cztery lata po upływie ostatecznego terminu na wykonanie dostosowania.

W tym miejscu należy wskazać, że powód jako podmiot profesjonalny, na podstawie udzielonej mu koncesji miał obowiązek jej wypełniania w sposób zgodny z prawem. Odnośnie profesjonalnego działania podmiotu stanowi przepis art. 355 § 2 k.c., który wymaga od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą przy uwzględnieniu ich zawodowego charakteru, staranności szczególnego rodzaju. Przedsiębiorca obowiązany jest, na jego podstawie, do zwiększonej skrupulatności, rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania, jak również uzasadnione jest oczekiwanie od niego wiedzy na temat zasad prowadzenia działalności dotyczącej obrotu paliwami ciekłymi i związanymi z tym wiedzą w zakresie obowiązujących przepisów prawa. W istotę działalności gospodarczej

wpisane jest bowiem posiadanie specjalistycznej wiedzy nie tylko obejmującej czysto formalne kwalifikacje, lecz także doświadczenie wynikające z praktyki zawodowej i ustalone standardy wymagań. Powód powyższych kryteriów nie spełnił, nie organizując prowadzonej przez siebie działalności w sposób wykluczający możliwość sprzedaży paliwa ciekłego w spełniających warunki techniczne zbiorników paliwa. Wymóg zachowania przez tego rodzaju podmiot należytej staranności uzasadnia ponadto zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, zdolności przewidywania, jak również znajomości obowiązujących przepisów prawa oraz konsekwencji wynikających z niego dla wykonywanej działalności gospodarczej. Ocena przedmiotowej staranności jest surowsza z uwagi na to, że w istotę działalności regulowanej wkomponowane jest wymaganie posiadania niezbędnej wiedzy specjalistycznej, obejmującej nie tylko czysto formalne kwalifikacje, lecz także doświadczenie wynikające z praktyki zawodowej i ustalone zwyczajowo standardy wymagań. Powód jako przedsiębiorca zobligowany jest zatem do wypełniania obowiązków, wynikających z obowiązujących przepisów prawa oraz udzielonej mu koncesji, powinien być również świadomy następstw, jakie wiążą się z uchybieniem tym obowiązkom.

Dodać w tym miejscu należy, że powód jako przedsiębiorca prowadzi działalność na dwóch stacjach paliw i jak wynika z bilansów finansowych spółki, osiąga on przychody o wartości ponad (...) złotych. W związku z tym, prowadząc w sposób profesjonalny swoją działalność, nie zwalnia powoda od prawidłowego spełniania postanowień udzielonej mu koncesji, albowiem względem niego przyjmowany jest podwyższony miernik starannego działania jako profesjonalisty. Zachowanie powoda świadczy zatem o większej niż znikomej szkodliwości czynu, albowiem jak wspomniano już wyżej, dostosowanie działalności do przepisów nastąpiło po czterech latach.

Powód naruszył ponadto warunek zawarty w punkcie 2.4.1. koncesji, albowiem przedsiębiorca nie zawiadomił Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o zmianie siedziby firmy w ciągu 14 dni. Stan ten trwał z kolei blisko dwa lata, tj. od 12 stycznia 2015 r. do stycznia 2017 roku. Zwrócenia uwagi wymaga, że stan ten ustał jedynie z tego względu, że pozwany ustalił tę okoliczność w związku ze złożeniem przez powoda wniosku o zmianę koncesji, w ten sposób zatem strona pozwana powzięła wiedzę o przedmiotowych naruszeniach wyżej wymienionego warunku koncesji. W dniu 12 stycznia 2017 r. wpłynął bowiem do Zachodniego Oddziału Terenowego Urzędu Regulacji Energetyki z siedzibą w P. wniosek powoda o zmianę koncesji na obrót paliwami ciekłymi, poprzez dostosowanie posiadanej koncesji na obrót paliwami ciekłymi do wymagań wskazanych w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy - PE oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 1165 ze zm.). W powyższym wniosku przedsiębiorca wskazał, że jego siedzibą jest miejscowość L., ul. (...).

Powód zarzucił niezastosowanie przez pozwanego instytucji odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej, jednakże jedną z koniecznych przesłanek, które można zostać spełnione łącznie, jest znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu. W przypadku powoda, zachowanie przedsiębiorcy cechowało zaniechanie w wyższym stopniu niż znikome.

Stron powodowa podnosiła, że niezawiadomienie w zmianie siedziby było spowodowane okolicznością nagłą w postaci zalania. Miałoby to znaczenie, gdyby okres związany z niezawiadomieniem był stricte związany z usuwaniem skutków zalania, na taką okoliczność bowiem powód się powoływał. W niniejszej sprawie wynika jednakże, że powód nie miał świadomości co do takiego obowiązku, stan ten ustał nie po usunięciu skutków zalania, lecz po zawiadomieniu przez stronę pozwaną o wszczęciu postępowania administracyjnego co do wymierzenia powodowi kary pieniężnej.

Sąd nie dopatrył się znikomego stopnia czynu w przypadku nieodpowiedniej infrastruktury, który to stan trwał cztery lata i to również było niezgodne z warunkami koncesji. W związku z zaistniałą sytuacją, przy ocenie stopnia szkodliwości czynu wzięto pod uwagę ponad czteroletni okres czasu w jakim powód eksploatował zbiorniki paliw ciekłych, które nie spełniały wymagań określonych obowiązującymi przepisami prawa (monitorowanie stanów magazynowanych produktów naftowych na stacjach paliw jedynie przy pomocy listwy pomiarowej) oraz ponad 100 tygodniowy okres niepoinformowania o zmianie siedziby. Tym samym w zakresie stopnia szkodliwości obu czynów Sąd uznał, że jest on wyższy niż znikomy.

W niniejszej sprawie strona powodowa nie zdołała wykazać, iż zaistniały przesłanki do zmniejszenia nałożonych kar. Z treści zaskarżonej decyzji wynika bowiem, iż pozwany przy wymiarze kary uwzględnił wszystkie przesłanki, o których mowa w treści cytowanego wyżej art. 56 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne.

Zgodnie z treścią 56 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji) wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Zgodnie natomiast z ust. 6 ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Z powyższych względów brak było podstaw do uznania, że zaszyły w stosunku do powoda przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary. Jeśli zaś chodzi o miarkowanie kary, stwierdzić należy, że strona powodowa nie wykazała żadnych przesłanek, które wskazywałyby na to, iż należy zmienić karę pieniężną, poprzez niewskazanie żadnych okoliczności, które mogłyby wpłynąć na jej zmniejszenie. W przypadku Powoda, biorąc pod uwagę 50 miesięczny okres opóźnienia w realizacji obowiązku dostosowania dwóch stacji paliw do wymogów zawartych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie Prezes URE nałożył za to przewinienie karę pieniężną w kwocie 10.000,00 zł, co stanowi (...) % przychodu osiągniętego z działalności gospodarczej objętej koncesją na obrót paliwami ciekłymi w 2017 roku. W zakresie naruszenia warunku zawartego w pkt 2.4.1. kara pieniężna wynosi 15.000,00 zł. Biorąc pod uwagę fakt, że zmieniona została jedynie siedziba firmy, a inne istotne dane nie uległy zmianie postanowiono wymierzyć powodowi za to przewinienie karę pieniężną (...) % przychodu Przedsiębiorcy osiągniętego z działalności gospodarczej objętej koncesją na obrót paliwami ciekłymi w 2017 roku. Reasumując, każda z nałożonych na powoda kar pieniężnych nie przekraczała 15 % przychodu powoda osiągniętego z działalności gospodarczej objętej koncesją na obrót paliwami ciekłymi w 2017 roku z tj. (...) zł. Wymierzone kary pieniężne mieszczą się zatem w dolnych granicach maksymalnego wymiaru kary.

Jeśli chodzi natomiast o analizę zaskarżonej decyzji i analizę przesłanek, które były wzięte pod uwagę, to wskazać należy że zostały one wskazane prawidłowo i zaskarżona decyzja stanowi zindywidualizowany akt administracyjny w nawiązaniu do wszystkich okoliczności, które powinny być wzięte pod uwagę, jeżeli chodzi o dyrektywy wymiaru kary. Pozwany ustalając wysokość kary w sposób prawidłowy uwzględnił stopień szkodliwości czynu, usunięcie stanu niezgodnego z prawem, wcześniejszą niekaralność powoda oraz możliwości finansowe Przedsiębiorcy.

Wbrew twierdzeniom strony powodowej, wzięto pod uwagę dotychczasowe zachowanie powoda, jednakże stopień szkodliwości zaniedbań, których dopuścił się powód był znaczny. Opóźnienie w realizacji obowiązku dostosowania dwóch stacji paliw do wymogów zawartych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej wynosiło 50 miesięcy i mogło doprowadzić do skażenia środowiska naturalnego, co rodziłoby dla niego nieodwracalne skutki. Z kolei brak dopełnienia obowiązku informacyjnego przez powoda o zmianie siedziby mogło wprowadzić kontrahentów jak i organy państwowe w błąd podczas adresowania korespondencji. Jak twierdził sam powód korespondencja była przez niego wewnętrznie przekazywana, a zatem adres docelowy nie był właściwy. Powód zatem rażąco zaniedbał wykonania ciężących na nim obowiązków i tym samym naruszył miernik podwyższonej staranności, który ciąży na podmiotach profesjonalnych, o czy była mowa wyżej.

Uznanie, że szkodliwość czynów powoda była większa niż znikoma, uniemożliwiało odstąpienie od nałożenia na powoda kar na podstawie powołanego wyżej art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne, według którego może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Warszawie, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie stwierdzając brak podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że na koszty należne Prezesowi URE, jako wygrywającemu przedmiotowy spór, złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

SSR (del.) Jolanta Stasińska